C/2024/6018

23.10.2024 г.

**Становище на Европейския икономически и социален комитет**

# Лица, полагащи грижи

**(становище по собствена инициатива)**

(C/2024/6018)

Докладчик: **Pietro Vittorio BARBIERI**

| | |
|---|---|
| Съветници | Carlo GIACOBINI (за докладчика) |
| Решение на пленарната асамблея | 24.1.2023 г. |
| Правно основание | Член 52, параграф 2 от Правилника за дейността |
| Компетентна секция | „Заетост, социални въпроси и гражданство“ |
| Приемане от секцията | 25.6.2024 г. |
| Приемане на пленарна сесия | 10.7.2024 г. |
| Пленарна сесия № | 589 |
| Резултат от гласуването („за“/„против“/„въздържал се“) | 186/1/3 |

## 1. Заключения и препоръки

1.1. Европейският икономически и социален комитет (ЕИСК):

1.2. отбелязва, че ([1]) Европейската стратегия за полагането на грижи не съдържа достатъчно мерки за подкрепа на положението на лицата, полагащи неформални грижи, и отбелязва, че Директива (ЕС) 2019/1158 ([2]), в съответствие със своето правно основание, се прилага само за лица, които са в трудово правоотношение; призовава Комисията да постави темата за лицата, полагащи неформални грижи на предно място в политическия дневен ред и да създаде платформа за обмен на най-добрите практики с цел да подкрепи държавите членки при прилагането на работещи решения за запълване на пропуските в настоящите правила относно лицата, полагащи неформални грижи; отправя искане към държавите членки да приложат на практика препоръката на Съвета относно достъпа до финансово достъпни висококачествени дългосрочни грижи, като предприемат подходящи стъпки за приемане на политики и мерки, насочени към подпомагане на лицата, полагащи неформални грижи и промяна на положението ,в което се намират;

1.3. отбелязва, че условията на живот на лицата, полагащи неформални грижи, често са неблагоприятно обусловени от психо-физическо претоварване и от маргинализиране и изолация и поради това призовава политиките на държавите членки да стимулират предлагането на широк спектър от висококачествени услуги за дългосрочни грижи на общностна основа;

1.4. като посочва, че дейността по полагане на неформални грижи за член на семейството често е резултат от принудителен избор, наложен от липсата на подходящи услуги и подкрепа, ЕИСК призовава да се гарантира възможността за самостоятелно вземане на решение и на хората да се даде реален избор чрез подходящи политики, защита, мерки и услуги;

([1]) Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Ролята на членовете на семейството, които се грижат за хора с увреждания и възрастни хора: бумът на явлението по време на пандемията“ (ОВ C 75, 28.2.2023 г, стр. 75).

([2]) Директива (ЕС) 2019/1158 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 година относно равновесието между професионалния и личния живот на родителите и лицата, полагащи грижи, и за отмяна на Директива 2010/18/ЕС на Съвета (ОВ L 188, 12.7.2019 г, стр. 79).

1.5. като счита, че рискът от професионално изчерпване и психо-физическо претоварване от страна на лицата, полагащи неформални грижи, особено дългосрочни, е много висок, Комитетът подчертава, че е необходимо и неотложно държавите членки да прилагат политики, които да гарантират предлагането на широк набор от услуги за отдих и решения за подкрепа и защита на лицата, полагащи неформални грижи (превантивна медицина и грижи за отдих);

1.6. като отбелязва, че и в областта на полагането на неформални грижи за член на семейството е налице значително неравенство между половете, настоятелно призовава за смекчаване на това неравенство ([3]), включително чрез укрепване и разширяване на прилагането на указанията, които вече са посочени в директивата (ЕС) 2019/1158 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. и на Европейската стратегия за полагане на грижи;

1.7. като подчертава, че неформалните семейни грижи водят до материално и нематериално обедняване на лицата, които ги полагат, и на техните семейства, призовава политиките на държавите членки да включват мерки за ограничаване и предотвратяване на тези последици, включително чрез обмисляне на въвеждането на подходящи парични трансфери;

1.8. отправя искане държавите членки да обърнат по-голямо внимание на предприемането на мерки за повишаване на осведомеността, насърчаване и улесняване на достъпа до използването на услуги за дългосрочни грижи и подкрепа от хората, нуждаещи се от такива грижи, техните семейства, работниците, полагащи дългосрочни грижи, и лицата, полагащи неформални грижи, включително на регионално и местно равнище, както е посочено в Препоръка 2022/C 476/01 ([4]);

1.9. като счита, че е изключително важно лицата, полагащи неформални грижи, да могат да запазят редовната си работа и възнаграждение, Комитетът призовава за по-нататъшно укрепване и разширяване на формите на гъвкаво работно време, предвидени в Директива (ЕС) 2019/1158;

1.10. като отбелязва, че често в края на дейността по полагане на неформални грижи за член на семейството, съответното лице не получава достъп до нова работа или до възможността да се върне на предишната си работа, призовава политиките по заетостта на държавите членки да въведат стимули, гаранции и решения, за да се гарантира, че тези граждани ще могат да се върнат на платена работа и да се оползотвори придобитият опит;

1.11. счита, че за проследяване на въздействието на правилата и нормативната уредба е много важно да се разполага с качествени и количествени данни за действителните условия на живот на полагащите неформални грижи; в този смисъл Комитетът настоятелно призовава за приемането на по-нататъшни научноизследователски стратегии, по-специално със сътрудничеството на Eurofound и с участието на заинтересованите страни;

1.12. призовава за включване на лицата, полагащи грижи за членове на своите семейства, в честването на Международния ден на лицата, полагащи грижи, така че те да бъдат признати в рамките на Европейската система за полагане на грижи.

## 2. **Общи коментари**

2.1. В предходното си становище ([5]) ЕИСК очерта основните елементи на явлението и ги допълни с проучвания и анализи, свързани с неформалните грижи.

2.2. Комитетът за социална закрила (КСЗ) и Европейската комисия (ГД EMPL) публикуваха „Доклад за дългосрочните грижи за 2021 г. — Тенденции, предизвикателства и възможности в застаряващото общество“, който предоставя допълнителна цялостна картина на явлението и съдържа много полезна информация, описваща въздействието на неформалните грижи.

2.3. В него, по-специално, са посочени отрицателните въздействия върху личните доходи и пенсиите на лицата, които полагат неформални грижи за възрастни членове на своите семейства или за такива с увреждания, които се нуждаят от интензивна подкрепа, като тези въздействия са свързани с обедняване.

([3]) Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Стратегия за равенство между половете“ (ОВ C 364, 28.10.2020 г., стр. 77).

([4]) Препоръка на Съвета от 8 декември 2022 година относно достъпа до финансово приемливи висококачествени дългосрочни грижи (ОВ C 476, 15.12.2022 г., стр. 1).

([5]) Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Ролята на членовете на семейството, които се грижат за хора с увреждания и възрастни хора: бумът на явлението по време на пандемията“ (ОВ C 75, 28.2.2023 г, стр. 75).

2.4. С Директива (ЕС) 2019/1158 относно равновесието между професионалния и семейния живот на родителите и лицата, полагащи грижи, бяха разширени правата на лицата, полагащи грижи, като за тях беше предвиден гъвкав отпуск и улеснения на работното място, за да се грижат за нуждаещи се от грижи членове на своите семейства, а също така бяха предвидени и мерки за съвместяване на семейния и професионалния живот и беше насърчено равенството между половете на работното място, чрез стимулиране на по-равномерно разпределение на семейните отговорности между мъжете и жените. И накрая, с нея бяха въведени допълнителни защити срещу дискриминацията на работното място за родителите и лицата, полагащи грижи, като се забрани неблагоприятното третиране въз основа на семейните обстоятелства или нуждите от грижи.

2.5. В Директива (ЕС) 2019/1158, официално транспонирана в почти всички страни от ЕС, не се разглежда положението на лицата, полагащи неформални грижи, които не са наети на друга работа или са се отказали от нея, за да изпълняват задачите и функциите си, свързани с неформални грижи.

2.6. В Европейската стратегия ([6]) за полагане на грижи се поставят ключови цели за подобряване на грижите, включително по отношение на достъпността, качеството, устойчивостта, иновациите и социалното приобщаване. Предвидени са мерки и действия за постигане на целите на стратегията, които могат да включват насърчаване на най-добрите практики, финансова подкрепа за програмите за полагане на грижи, технологични иновации в полагането на грижи и сътрудничество между държавите членки.

2.7. В Европейската стратегия за полагане на грижи държавите членки се призовават да „разработят мерки за подкрепа на лицата, полагащи неформални грижи, например консултации, психологическа подкрепа, грижи за отдих и/или подходяща финансова подкрепа“, които не възпрепятстват участието на пазара на труда, „заедно с политики за формализиране на неформалните грижи“. Препоръка на Съвета от 8 декември 2022 г. ([7]) относно достъпа до финансово приемливи висококачествени дългосрочни грижи Препоръката се отнася до „всички хора, които се нуждаят от дългосрочни грижи, както и до всички лица, полагащи формални и неформални грижи. Тя се прилага за дългосрочните грижи, предоставяни във всички среди за грижи“.

2.8. В Препоръката „неформалните грижи“ се определят като дългосрочни грижи, предоставяни от лице, полагащо неформални грижи, тоест от лице от социалната среда на лицето, нуждаещо се от грижи, включително партньор, дете, родител или друго лице, което не е нает като специалист по дългосрочни грижи.

2.9. *Препоръка 2022/C 476/01:*

2.9.1. в точка 9 „на държавите членки се препоръчва да въведат ясни процедури за идентифициране на лицата, полагащи неформални грижи, и да ги подкрепят в дейностите им по полагане на грижи, като:

а) улеснят сътрудничеството им с работниците полагащи дългосрочни грижи;

б) им оказват подкрепа за достъп до необходимото обучение, включително в областта на здравословните и безопасни условия на труд, консултации, здравеопазване, психологическа подкрепа и грижи за отдих, както и като им оказват подкрепа за балансиране на отговорностите за работа и полагане на грижи;

в) им предоставят достъп до социална закрила и/или до адекватна финансова подкрепа, като същевременно гарантират, че тези мерки за подкрепа не възпрепятстват участието в пазара на труда“;

2.9.2. в точка 10, буква ж) се предвижда „предприемане на мерки за повишаване на осведомеността, насърчаване и улесняване на използването на наличните услуги и подкрепа за дългосрочни грижи от хората, нуждаещи се от дългосрочни грижи, техните семейства, работниците, полагащи дългосрочни грижи и лицата, полагащи неформални грижи, включително на регионално и местно равнище“;

2.10. *Резолюция на Европейския парламент от 5 юли 2022 г. „Към общи европейски действия в областта на грижите* ([8]):

2.10.1. в точка 72 „настоятелно призовава Комисията да представи на Парламента и на Съвета Европейска програма за лицата, полагащи грижи, и като част от нея европейска програма за лицата, полагащи неформални грижи, заедно с пакет от действия на равнището на ЕС относно неформалните грижи, а в случаите, когато правомощията са на национално равнище, призовава държавите членки да подкрепят тази европейска стратегия чрез амбициозни и координирани действия и национални програми за идентифициране, признаване и зачитане на различните видове неформални грижи, предоставяни в Европа, и за определяне на различните потребности на различните групи лица, полагащи грижи, включително младите лица, полагащи грижи, и мобилните болногледачи, за да се улесни декларирането на заетостта и да се гарантира застраховка и покритие за социална закрила, независимо от различното им местожителство или административно положение и статут“;

([6]) COM(2022) 440 final.

([7]) Препоръка на Съвета от 8 декември 2022 година относно достъпа до финансово приемливи висококачествени дългосрочни грижи (ОВ C 476, 15.12.2022 г, стр. 1), наричана по-нататък „препоръката“.

([8]) Резолюция на Европейския парламент от 5 юли 2022 г. към общи европейски действия в областта на грижите (ОВ C 47, 7.2.2023 г, стр. 30).

2.10.2. в точка 73 „призовава държавите членки да разгледат възможността за даване на официален статут на неформалните грижи и различните възможности за финансова подкрепа въз основа на техните различни потребности и реалности, с цел да се гарантират на лицата, полагащи грижи, добри стандарти на права, финансова подкрепа и социална закрила“

3. **Контекст на становището, в т.ч. разглежданото законодателно предложение**

3.1. В съобщението на Комисията относно Европейската стратегия за полагане на грижи се посочва ([9]), че инвестирането в сектора на полагането на грижи ще помогне да се гарантира, че неформалните грижи са избор, а не необходимост. Да се грижиш за близките си има висока социална и икономическа стойност. Освен това се подчертава, че хората с отговорности за полагане на грижи следва да имат избор относно степента, в която искат да съчетават полагането на грижи с платен труд. Поради това би трябвало те да имат достъп до услуги, които им позволяват да съвместяват отговорностите за полагане на грижи с професионалния живот и да ползват подкрепа и помощ (превенция, скрининг) в зависимост от своя житейски избор.

3.2. В Резолюцията на Европейския парламент от 5 юли 2022 г. в съображение Г се отбелязва, че „80 % от всички дългосрочни грижи в Европа се предоставят от полагащи неформални грижи, в преобладаващата си част жени, лишени от справедливи условия на труд, най-често без заплащане и/или без адекватна социална подкрепа, което превръща грижите във въпрос, изключително свързан с пола; като има предвид, че неформалното предоставяне на грижи е свързано с липсата на права, като например отпуск по болест и годишен отпуск, както и отпуск по майчинство, бащинство и родителски отпуск, намаляване на равнищата на заетост, увеличаване на равнищата на бедност и социално изключване, влошено психично здраве и повишено чувство на социална изолация и самота, което оказва отрицателно въздействие върху тяхното физическо и психично здраве, благосъстояние и социално приобщаване; като има предвид, че приносът на жените към неплатения труд по полагане на грижи всяка година добавя приблизително 11 трилиона щатски долара към световната икономика, което се равнява на 9 % от БВП“.

3.3. В съображение 11 от Препоръка 2022/C 476/01 се припомня, че „приблизителната стойност на часовете дългосрочни грижи, предоставени от лицата, полагащи неформални грижи“ се оценява на около 2,5 % от БВП на Съюза“. В съображение 12 се стига до заключението, че: „Разчитането в голяма степен на неформалните грижи няма да бъде устойчиво, като се очаква нуждите от формални грижи и натискът върху публичните бюджети да нараснат“.

3.4. В съображение 20 от Препоръка 2022/C 476/01 се посочва: „Неформалните грижи са от съществено значение за предоставянето на дългосрочни грижи, тъй като лицата, полагащи неформални грижи, предимно жени, традиционно полагат по-голямата част от грижите, често поради липсата на достъпни и финансово приемливи формални дългосрочни грижи“.

3.5. От друга страна, много хора избират да предоставят или получават неформални грижи по лични предпочитания. Осигуряването на неформални грижи, обаче, може да се отрази отрицателно на физическото и психичното здраве и благосъстоянието на лицата, полагащи грижи, и е значителна пречка пред трудовата заетост, особено за жените. Това оказва незабавно въздействие върху текущите им доходи и се отразява върху доходите в напреднала възраст поради намаленото натрупване на пенсионни права, което може да бъде още по-значително за лицата, полагащи грижи за деца и родители.

3.6. В Европейската стратегия за полагане на грижи се посочва, че полагането на грижи има сериозни последици за лицата, полагащи неформални грижи, включително отрицателно въздействие върху техните настоящи и бъдещи доходи и върху психичното им здраве В стратегията се посочва, че „Жените полагат по-голямата част от грижите и това често ги кара да адаптират моделите си на заетост към отговорностите за полагане на грижи, включително като прекъсват кариерата си, работят на непълно работно време или напускат пазара на труда изцяло и преждевременно. Това е особено предизвикателство за самотните родители, повечето от които са жени. Някои от тях са изправени пред двойното бреме да се грижат едновременно за деца и други зависими членове на семейството. В периода преди пандемията, през 2019 г., около една трета (32,6 %) от жените на възраст 25—49 години извън работната сила посочиха, че отговорностите за полагане на грижи са основната причина да не търсят работа, в сравнение с 7,6 % от неактивните мъже“.

4. **Общи бележки**

Европейска стратегия за полагане на грижи

4.1. предвижда да разшири възможностите за всички заинтересовани страни да споделят своя опит и да се учат едни от други чрез програми за взаимно обучение по всички аспекти, свързани грижите;

4.2. призовава държавите членки да създадат условия, с които да дадат възможност на лицата, полагащи грижи, включително на организациите на гражданското общество и участниците в социалната икономика, да играят активна роля в разработването и предоставянето на висококачествени услуги за грижи и в подобряването на условията на труд в сектора, както и да подкрепят усилията на регионалните и местните власти да инвестират в услуги за грижи;

([9]) В точка 3.2.

4.3. както и Директива (ЕС) 2019/1158, не разглежда експлицитно положението на полагащите неформални грижи, които не са заети с друга трудова дейност или са я изоставили, за да извършват дейности, свързани с неформални грижи, с цел определяне на мерки в подкрепа на тяхното положение.

ЕИСК:

4.4. отбелязва, че между европейската стратегия, нейното прилагане и реалността на място съществува реална пропаст, която се усеща от организациите на гражданското общество, здравните работници и хората, за които се полагат грижи. ЕИСК отбелязва също така, че Директива (ЕС) 2019/1158 не се прилага еднакво във всички държави членки;

4.5. изразява съжаление, че достъпът до права е нарушен, по-специално по отношение на финансовите права и правото на информация относно наличните програми, както и че достъпът до подкрепа е сложен, често съчетан с прекомерни и сложни бюрократични тежести и липса на информация;

4.6. отбелязва, че въпросът за социалното представителство трябва да бъде разгледан, ако целта е да се постигне напредък в прилагането на адекватни и устойчиви решения;

4.7. отново подчертава необходимостта от задълбочаване на знанията чрез текущи ad hoc проучвания и статистически данни. Във връзка с това би било полезно ЕИСК да си сътрудничи с Eurofound или дори да участва в ръководството на тяхното бъдещо проучване;

4.8. насърчава социалния диалог на равнището на секторите и предприятията, за да се постигне напредък по отношение на организацията на труда, който да даде възможност на лицата, полагащи неформални грижи, да съчетават по-добре ролята си на полагане на грижи с професионалния си живот. В никакъв случай не става въпрос за това работодателят да финансира функцията по предоставяне на помощ, а да я улесни чрез организацията на труда;

4.9. възнамерява да постави по-силен акцент върху самостоятелното вземане на решение от хората при избора им да бъдат лица, полагащи неформални грижи, и не на последно място, на придружаваното лице при избора и приемането на лицето, полагащо неформални грижи. Необходимо е да се подчертае, че е от съществено значение да се гарантира, че членовете на семейството имат свободата да избират дали искат да останат вкъщи като асистенти;

4.10. счита, че е добре изпълнението на стратегията за полагане на грижи да бъде придружено от изграждането на стабилни и достъпни системи за социално/институционално подпомагане. Следователно са необходими структурни инвестиции в качествени публични услуги в подкрепа на нуждаещите се от грижи и лицата, полагащи неформални грижи за тях. ЕИСК отбелязва, че например в съвместното изявление на Съвета на европейските общини и региони (CEMR) и Европейската синдикална федерация на работещите в сектора на обществените услуги (EPSU) относно прегледа на икономическото управление на ЕС ([10]) е изразена загриженост относно мандата на Съвета на ЕС за преговори относно прегледа на правилата на ЕС за икономическо управление и е заявено, че потенциалните усилия на държавите членки да инвестират в социални услуги в полза на благосъстоянието на своите граждани не трябва да бъдат възпрепятствани от правилата на ЕС за икономическо управление ([11]); ЕИСК призовава за допълнителен и задълбочен преглед от страна на съзаконодателите преди приемането на новия регламент относно методологията за анализ на устойчивостта на обслужването на дълга, за да се избегнат непредвидени автоматични последици, произтичащи от новите политики на строги икономии, по-специално като се има предвид социалното въздействие на мерките, които ще бъдат предвидени в крайна сметка ([12]).

4.11. отбелязва, че често срещаната невъзможност работниците, които наред с работата полагат и неформални грижи, да продължат своята редовна дългосрочна заетост и своето кариерно развитие, е причина за неравенство и се отразява отрицателно на покупателната способност на семействата, които разчитат на неформалната помощ, и води до материално и нематериално обедняване. Следователно това е обща загуба от икономическа гледна точка, тъй като включва:

— загубата на квалифицирана работна ръка (непълно заета в сектора на грижите);

([10]) https://www.ccre.org/img/uploads/piecesjointe/filename/EU_Economic_Governance_review_EPSU_CEMR_Social_Employers_Joint_Statement.pdf.

([11]) Преглед на икономическото управление на ЕС – Съвместна декларация на EPSU-CEMR – социалните работодатели.

([12]) Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно ефективната координация на икономическите политики и многостранния бюджетен надзор“ и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета“, „Предложение за регламент на Съвета за изменение на Регламент (ЕО) № 1467/97 за определяне и изясняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит“ и „Предложение за директива на Съвета за изменение на Директива 2011/85/ЕС относно изискванията за бюджетните рамки на държавите членки“ (ОВ C, C/2023/880, 8.12.2023 г.).

— загубата на инвестицията, направена в обучението на служителя, който напуска работа (по собствено желание или по задължение);

— загубата, свързана с дела на платената дейност в секторите на грижите и подкрепата за лица с ограничена самостоятелност;

4.12. счита, че е необходимо да се активират форми на застъпничество за правото на отдих за всички. През последните двадесет години лицата, полагащи формални грижи, станаха все по-видими участници в организацията на социалните системи и необходимостта от подкрепа за тях трябва да се превърне в приоритет в политическия дневен ред. По-дългата продължителност на живота, преходът към полагани в дома грижи и по-приобщаващи форми на подкрепа са само част от промените, засягащи милиони граждани в Европейския съюз, които ежедневно полагат грижи за други хора. Това е политически въпрос и въпрос, свързан с общественото здраве, който трябва да направлява стратегиите за полагане на грижи за най-уязвимите към устойчив баланс между обществената солидарност и семейната взаимопомощ;

4.13. счита, че е необходима всеобхватна подкрепа за хората в рамките на европейските социални политики и че реформите на националните социални политики трябва да бъде подкрепяна и насърчавана.

## 5. **Към политики за подкрепа на полагането на неформални грижи за член на семейството**

5.1. ЕИСК призовава държавите членки да приложат препоръката на Съвета относно достъпа до финансово достъпни висококачествени дългосрочни грижи, като предприемат подходящи стъпки за приемане на политики и мерки, насочени към подпомагане на положението на лицата, полагащи неформални грижи. Включително и вследствие на изслушването, проведено през март 2024 г., ЕИСК отбелязва искането на европейските сдружения на лицата, полагащи грижи за член на семейството, да се разшири обхватът на Европейската стратегия за полагане на грижи с цел:

5.1.1. увеличаване на официалната подкрепа чрез осигуряване и разширяване на набора от услуги за нуждите на лицата, полагащи неформални грижи, посредством Европейската гаранция за полагане на грижи ([13]), включително чрез по-добро прилагане на разпоредбите, които вече са в сила;

5.1.2. тази гаранция би позволила постоянен достъп до услуги за полагане на грижи, който би спомогнал за намаляване на различията в Европа или в рамките на държавите членки по отношение на наличността и финансовата достъпност на тези услуги;

5.1.3. подобряване на наличността и достъпността на услугите за полагане на грижи посредством улесняване на влизането и движението на полагащите грижи лица, които не произхождат от ЕС; ЕИСК предлага да се обърне внимание на всички здравни работници в Европа, независимо от техния статут на мигранти и пребиваващи;

5.1.4. укрепване на широк спектър от висококачествени услуги за полагане на дългосрочни грижи чрез намеса в обучението и повишаване на квалификацията на асистентите, полагащи формални и неформални грижи;

5.1.5. гарантиране — включително с цел да се противодейства на явления като синдром на професионалното изчерпване, психо-физическо претоварване и на злоупотребите — на услуги за отдих и прием, услуги за превенция и наблюдение на здравето, включително неформални, по-специално в случаите на полагане на дългосрочни грижи;

5.1.6. осигуряване на широко разпространени служби за спешно реагиране, които да се активират при извънредни ситуации, свързани с полагане на грижи или със здравето;

5.1.7. гарантиране на правото на самостоятелно вземане на решение на хората при избора им да бъдат лица, полагащи неформални грижи, като се премахнат съществените причини, които предопределят техните решения;

5.1.8. предотвратяване на рисковете от обедняване и материални и нематериални лишения и чрез специални парични трансфери и финансова подкрепа, особено в ситуации на полагане на дългосрочни грижи и в случаи на отказ или загуба на редовна платена работа;

([13]) ОВ C 140, 21.4.2023 г., стр. 39и ОВ C 486, 21.12.2022 г., стр. 37.

5.1.9. предприемане на действия за поддържане и компенсиране на равнището на семейните и личните доходи в сравнение с други схеми за социална сигурност и полагане на грижи;

5.1.10. предоставяне на мерки и подкрепа, за да се даде възможност на лицата, полагащи неформални грижи, да се върнат на платена работа, в случая на лицата, които са се отказали от работата си, да се съсредоточат върху полагането на грижи; работа по възобновяването на професионалното развитие, професионалната реинтеграция и поддържането на връзки със сферата на труда;

5.1.11. противодействие, включително чрез укрепване и разширяване на прилагането на Директива (ЕС) 2019/1158, на ситуации на неравнопоставеност между половете сред лицата, полагащи неформални грижи, които са наети на работа;

5.1.12. насърчаване на полагането на домашни грижи и здравните услуги, за да се избегне рискът от сегрегация и изолация, но и за да се даде възможност за наблюдение на ситуации, при които има риск от синдром на професионалното изчерпване или злоупотреба;

5.1.13. наблюдаване на европейско равнище на явлението „полагане на неформални грижи“ и извършване на оценка на резултатите от мерките, въведени в рамките на механизмите за проучване и мониторинг на Стратегията за полагане на грижи;

5.1.14. улесняване на разпространението на технологии за грижи от разстояние, комуникация и домашна помощ на достъпни цени, без отказ от човешка подкрепа;

5.1.15. призовава за включване на лицата, полагащи грижи за членове на своите семейства, в честването на Международния ден на лицата, полагащи грижи, така че те да бъдат признати в рамките на Европейската система за полагане на грижи.

Брюксел, 10 юли 2024 г.

*Председател*
*на Европейския икономически и социален комитет*
Oliver RÖPKE